

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/75/75/97

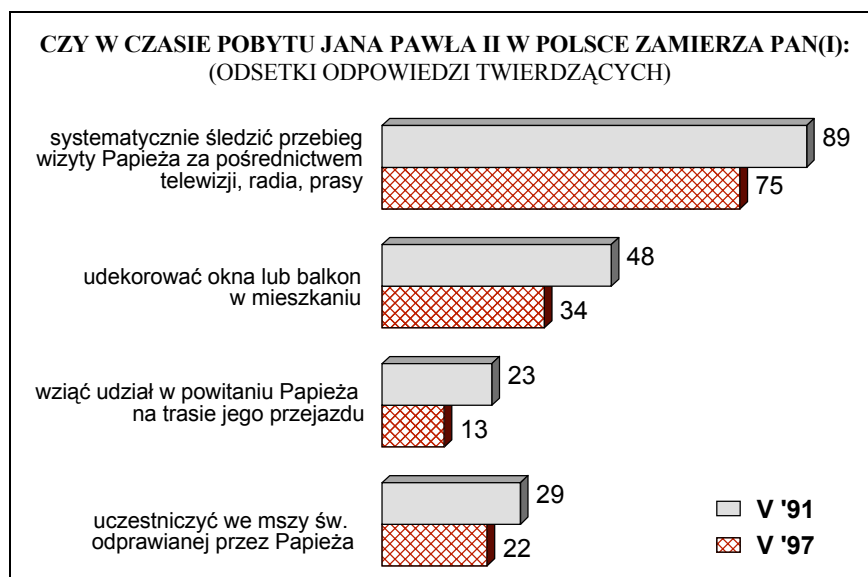
PRZED WIZYTĄ PAPIEŻA JANA PAWŁA II W OJCZYŹNIE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

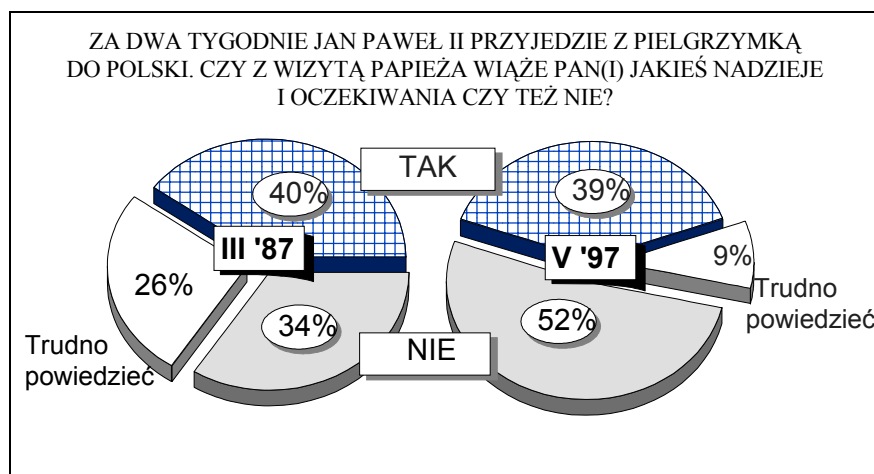
WARSZAWA, MAJ '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Zdecydowana większość (86%) Polaków uznaje zbliżającą się pielgrzymkę Papieża za wydarzenie ważne lub raczej ważne w ich życiu. Jedynie co dziewiąty nie przywiązuje większej wagi do przyjazdu Ojca Świętego.

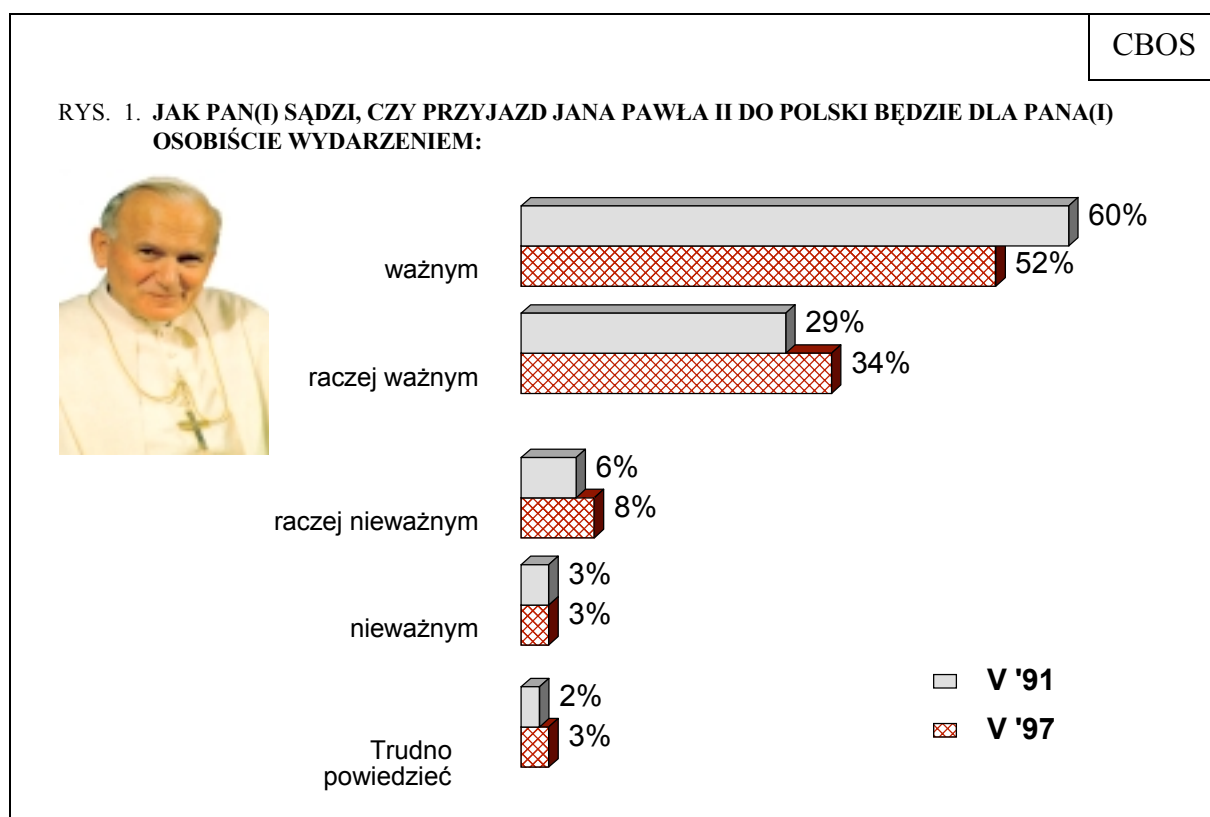

- W porównaniu z rokiem 1991 obecnie nieco mniej osób interesuje się wizytą Papieża. Natomiast swoje nadzieje i oczekiwania wiąże z obecną pielgrzymką tyle samo Polaków, co dziesięć lat temu.

Przed przyjazdem Jana Pawła II do Ojczyzny zapytaliśmy respondentów¹ o plany związane z uczestnictwem w pielgrzymce oraz poprosiliśmy o ocenę wagi tego wydarzenia w ich życiu.

Zdecydowana większość (86%) Polaków uznaje zbliżającą się wizytę Papieża za wydarzenie „ważne” lub „raczej ważne” w ich życiu. Jedynie co dziewiąty nie przywiązuje do niej większego znaczenia.

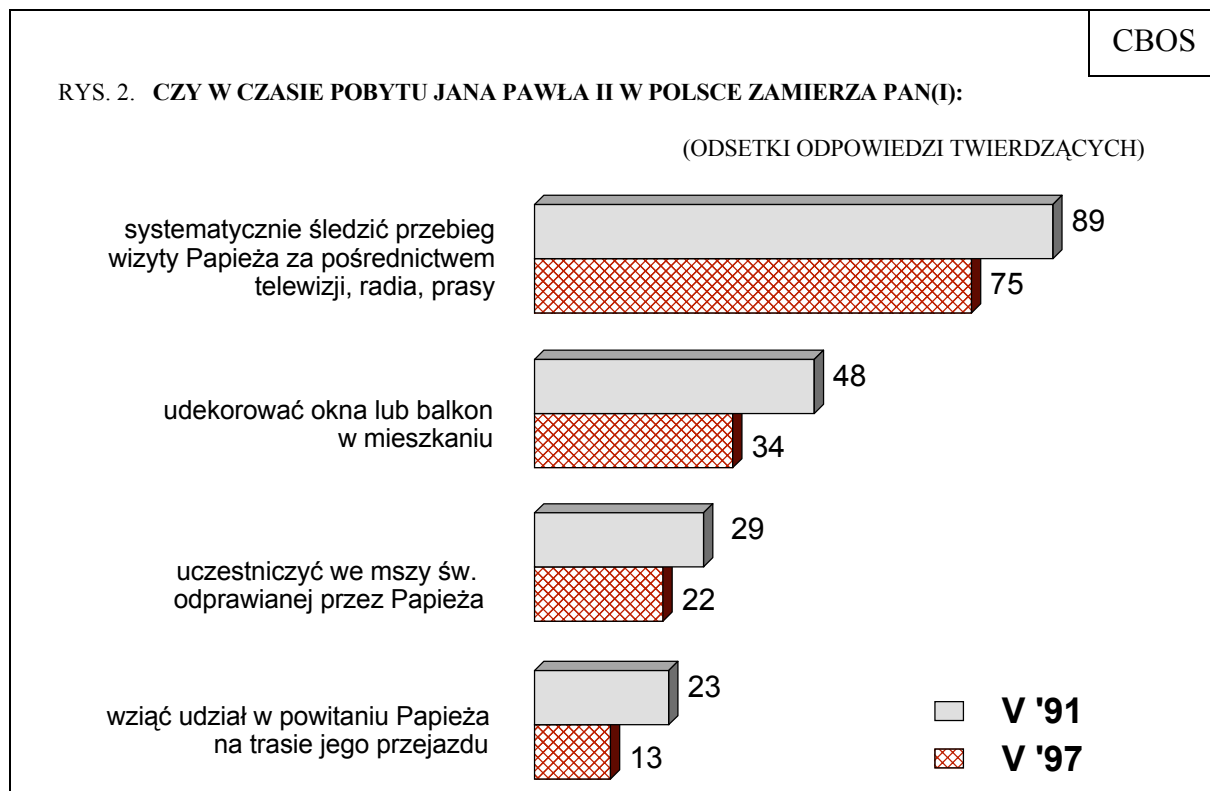

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (84) zrealizowano w dniach 15-19 maja '97 na 1142-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Sześć lat temu², przed czwartą pielgrzymką Papieża do ojczyzny, Polacy podobnie oceniali znaczenie jego wizyty, jednak wtedy częściej niż obecnie (spadek wskazań o 8 punktów) uznawali ją za „ważną”, natomiast obecnie nieco częściej (wzrost o 5 punktów) - za „raczej ważną”.

ZAMIARY UCZESTNICTWA W PIELGRZYMCE

O skali zainteresowania przyjazdem Papieża świadczą także plany uczestnictwa w pielgrzymce. Trzy czwarte Polaków zamierza systematycznie śledzić jej przebieg za pośrednictwem telewizji, radia i prasy. Co trzeci zaświadczy symbolicznie o swej łączności z Papieżem dekorując okna lub balkon w mieszkaniu. Udział we mszy św. odprowadzanej przez Ojca Świętego deklaruje ponad jedna piąta rodaków, a do powitania Papieża na trasie przejazdu przygotowuje się co ósmy.

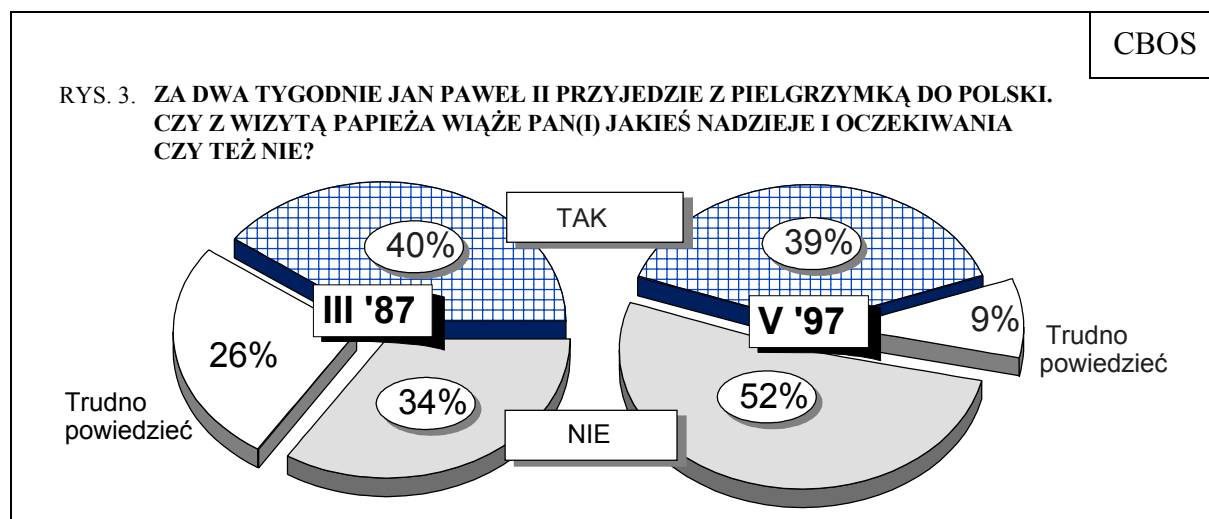
² Por. komunikat CBOS "Wizyta Jana Pawła II w ojczyźnie", maj '91.

W stosunku do roku 1991 obserwujemy obecnie pewien spadek zainteresowania wizytą Ojca Świętego, mimo planowanego przez wielu Polaków uczestnictwa w pielgrzymce. Obecnie mniej osób niż sześć lat temu spotka się z Papieżem osobiście, biorąc udział w odprawianej przez niego mszy św. (spadek wskazań o 7 punktów) oraz w powitaniu na trasie przejazdu (o 10 punktów). Znacznie mniejsza grupa (o 14 punktów) udekoruje okna i balkony, a także poświęci swój czas na systematyczne śledzenie przebiegu wizyty w mediach (o 14 punktów).

Porównanie obecnych planów Polaków z deklaracjami odnotowanymi w 1991 roku, przed czwartą pielgrzymką, uświadamia, że jako społeczeństwo nieco mniej interesujemy się obecnie wizytą Papieża-rodaka.

OCZEKIWANIA I NADZIEJE

W stosunku do roku 1987, a więc w ciągu dziesięciu lat³ nie zmieniła się liczba Polaków, którzy wiążą z pielgrzymką Papieża do Ojczyzny swoje nadzieje i oczekiwania. Powiększyła się natomiast (z 34% do 52%) grupa osób nie wiążących z wizytą Papieża żadnych nadziei ani oczekiwań.

³ Por. komunikat CBOS „Przed trzecią wizytą Papieża w Polsce”, maj '87.

Większość społeczeństwa docenia wagę pielgrzymki Papieża w swoim życiu. Nasuwa się natomiast pytanie o przyczyny pewnego spadku zainteresowania wydarzeniem tak dużej rangi dla kraju. Jedną z nich może być spowszednienie spotkań z Papieżem, którego możemy częściej niż kiedyś oglądać w transmisjach telewizyjnych z całego świata, a także łatwiej odwiedzić w Rzymie. Prawdopodobne wydaje się też, że o takich postawach mogą decydować również warunki życia: brak czasu, zapracowanie, przemęczenie.

Pewne dystansowanie się wobec pielgrzymki może świadczyć także o zachodzeniu w polskim społeczeństwie procesów charakterystycznych dla całego współczesnego świata kultury zachodniej - laicyzacji życia oraz indywidualizowania się (uprywatnienia) religijności Polaków⁴.

Uzyskane w tym badaniu informacje⁵ nasuwają wyjaśnienia wiążące postawy wobec pielgrzymki Ojca Świętego z uczestnictwem w praktykach religijnych oraz warunkującymi je cechami położenia społecznego. Okazuje się, że zarówno znaczenie przypisywane pielgrzymce, jak i stopień zaangażowania oraz formy uczestnictwa w niej, a także ujawniane w związku z nią odczucia wiążą się przede wszystkim ze stopniem udziału Polaków w praktykach religijnych. Im częściej w nich uczestniczymy, tym większe znaczenie ma dla nas wizyta Papieża, tym szerszy zakres mają nasze plany dotyczące udziału w niej, tym większe wiążemy z nią nadzieje i oczekiwania.

⁴ Por. M. Marody, *Selektywnie religijni*, [w:] *Oswajanie rzeczywistości. Między realnym socjalizmem a realną demokracją*, Warszawa 1996, ISS UW, a także komunikat CBOS „Wiara Polaków”, maj '97 oraz *Przed pielgrzymką Papieża*, „Tygodnik Solidarność” 1997, nr 14(446).

⁵ Por. tabele aneksowe.

Prawidłowości te znajdują również odzwierciedlenie w postawach osób należących do różnych grup społeczno-demograficznych i światopoglądowych. Okazuje się, że bardziej pozytywne nastawienie wobec wizyty Papieża znacznie częściej niż inni wykazują osoby o niższym wykształceniu, w starszym wieku, mieszkańcy wsi, rolnicy. Postawą taką częściej charakteryzują się kobiety niż mężczyźni. Wyraźnie sprzyjają jej również prawicowe poglądy polityczne.

Ten syndrom cech położenia społecznego, który decyduje o szczególnie pozytywnej postawie wobec zbliżającej się pielgrzymki Papieża wiąże się z opisaną przez socjologów większą religijnością wewnętrzną osób należących do tych kategorii, większą ortodoksyjnością ich wiary oraz cechującym ich światopoglądem chrześcijańskim i zaufaniem do Kościoła.

Ciekawe natomiast, że plany osobistego uczestniczenia w pielgrzymce Papieża, tzn. zamiar udziału w odprawianej przez niego mszy św. oraz powitania go na trasie przejazdu nie wiążą się z omawianymi cechami społeczno-demograficznymi. Zależą one przede wszystkim od częstości udziału w praktykach religijnych. Sprzyjają im także wiążące się z tym prawicowe poglądy polityczne. Osobisty udział w pielgrzymce częściej niż inni zapowiadają uczniowie i studenci, a także mieszkańcy największych miast oraz tych regionów, które odwiedzi Papież, tzn. zachodniego oraz południowo-wschodniego i - w nieco mniejszym stopniu - środkowozachodniego i południowo-zachodniego.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Jak Pan(i) sądzi, czy przyjazd Jana Pawła II do Polski będzie dla Pana(i) osobiście wydarzeniem:

	ważnym	raczej ważnym	raczej nieważnym	nieważnym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	52	34	8	3	3	1140
Płeć						
Meżczyźni	50	31	11	5	4	539
Kobiety	54	37	5	3	2	601
Wiek						
do 24 lat	43	41	11	3	1	159
25-34	45	42	7	3	3	203
35-44	50	34	9	4	3	257
45-54	51	35	7	3	3	194
55-64	61	28	4	4	3	161
65 lat i więcej	63	24	6	5	2	166
Miejsce zamieszkania						
Wieś	58	30	5	3	3	423
Miasto do 20 tys.	51	38	7	3	2	149
od 21 do 100 tys.	39	42	12	4	4	209
101-500 tys.	51	33	9	4	3	238
501 tys. i więcej mieszk.	54	32	9	3	2	122
Region						
Północny	42	40	11	4	4	94
Zachodni	49	35	6	4	6	137
Środkowozachodni	51	37	9	1	3	176
Środkowy	53	31	10	4	2	225
Wschodni	51	34	7	4	3	124
Południowo-wschodni	64	24	6	3	2	188
Południowo-zachodni	47	42	6	4	0	195
Wykształcenie						
Podstawowe	57	31	6	3	4	349
Zasadnicze zawodowe	59	31	6	3	2	330
Średnie	47	40	8	3	3	358
Wyższe	33	38	19	8	3	103
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	42	33	16	7	3	88
Prac. umysł. niż. szczebla	40	47	7	4	2	111
Pracownicy fiz. - umysł.	47	41	5	5	2	71
Robotnicy wykwalifikowani	49	35	10	4	2	135
Robotnicy niewykwalifik.	45	35	10	2	7	72
Rolnicy	59	33	3	4	1	81
Prywatni przedsiębiorcy	50	40	8	1	1	47
Bierni zawodowo						
Renciści	59	32	3	3	3	119
Emeryci	63	23	7	4	4	200
Uczniowie i studenci	51	31	11	3	5	70
Bezrobotni	56	34	6	4	0	84
Gospodynie domowe i inni	44	46	7	1	3	63
Pracujący poza rolnictwem						
Sfera budżetowa	43	41	9	4	3	150
Sektor państwowy	41	46	8	3	3	131
Sektor prywatny	52	31	11	3	3	258
Spółdzielczość	32	37	16	13	2	18
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 200 zł	59	26	8	4	3	213
201 - 325	49	38	7	3	3	221
326 - 449	56	33	7	3	1	205
450 - 599	48	31	11	5	4	147
Powyżej 599 zł	42	39	9	7	3	179
Ocena własnych war. mater.						
Złe	57	27	7	5	4	296
Średnie	52	36	7	3	2	536
Dobre	47	38	9	3	2	308
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	82	11	3	4	0	81
Raz w tygodniu	62	32	3	1	2	578
Kilka razy w miesiącu	49	42	6	1	2	140
Kilka razy w roku	34	45	13	4	5	224
W ogóle nie uczestniczy	22	29	26	18	5	115
Poglądy polityczne						
Lewica	34	46	13	5	2	225
Centrum	49	36	8	4	3	359
Prawica	68	27	3	1	2	318
Trudno powiedzieć	53	31	8	5	4	237

Tabela 2. Czy w czasie pobytu Jana Pawła II w Polsce zamierza Pan(i) systematycznie śledzić przebieg wizyty Papieża za pośrednictwem telewizji, radia, prasy?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	75	19	6	1141
Płeć				
Mężczyźni	72	23	5	541
Kobiety	78	15	7	601
Wiek				
do 24 lat	58	35	8	159
25-34	69	22	10	203
35-44	71	22	7	257
45-54	81	14	4	194
55-64	89	9	2	161
65 lat i więcej	88	9	3	167
Miejsce zamieszkania				
Wieś	80	16	4	423
Miasto do 20 tys.	85	11	3	149
od 21 do 100 tys.	66	24	10	209
101-500 tys.	72	22	6	239
501 tys. i więcej mieszk.	70	22	8	122
Region				
Północny	66	19	15	94
Zachodni	77	18	5	137
Środkowozachodni	78	19	3	176
Środkowy	73	20	7	225
Wschodni	74	22	4	125
Południowo-wschodni	81	13	6	188
Południowo-zachodni	74	21	5	195
Wykształcenie				
Podstawowe	83	13	4	349
Zasadnicze zawodowe	75	19	6	330
Średnie	72	18	9	359
Wyższe	59	38	3	103
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	60	35	5	88
Prac. umysł. niż. szczebla	71	17	12	111
Pracownicy fiz. - umysł.	69	17	14	71
Robotnicy wykwalifikowani	67	28	5	135
Robotnicy niewykwalifik.	73	17	10	72
Rolnicy	88	8	4	81
Prywatni przedsiębiorcy	73	18	9	47
Bierni zawodowo				
Renciści	88	8	4	119
Emeryci	87	11	2	201
Uczniowie i studenci	58	35	7	70
Bezrobotni	79	17	4	84
Gospodynie domowe i inni	72	25	3	63
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	71	19	10	150
Sektor państwowy	75	19	6	131
Sektor prywatny	64	27	8	258
Spółdzielczość	64	26	10	18
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	75	20	5	213
201 - 325	80	14	5	221
326 - 449	78	16	6	205
450 - 599	69	24	7	147
Powyżej 599 zł	69	24	7	180
Ocena własnych war. mater.				
Złe	74	20	6	296
Średnie	78	16	7	536
Dobre	72	23	5	309
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	92	8	0	81
Raz w tygodniu	86	10	4	579
Kilka razy w miesiącu	75	16	9	140
Kilka razy w roku	60	29	11	224
W ogóle nie uczestniczy	43	52	5	115
Poglądy polityczne				
Lewica	68	27	5	225
Centrum	73	17	9	359
Prawica	85	12	3	319
Trudno powiedzieć	74	21	6	237

Tabela 3. Czy w czasie pobytu Jana Pawła II w Polsce zamierza Pan(i) udekorować okna lub balkon w mieszkaniu?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	34	61	5	1140
Płeć				
Mężczyźni	31	64	5	541
Kobiety	37	58	5	600
Wiek				
do 24 lat	17	78	6	159
25-34	29	65	6	203
35-44	34	62	4	256
45-54	32	64	3	194
55-64	50	45	6	161
65 lat i więcej	45	52	3	167
Miejsce zamieszkania				
Wieś	45	50	6	423
Miasto do 20 tys.	45	49	5	149
od 21 do 100 tys.	19	77	4	208
101-500 tys.	25	72	3	239
501 tys. i więcej mieszk.	29	66	5	122
Region				
Północny	29	64	7	94
Zachodni	37	62	2	137
Środkowo-zachodni	40	55	5	176
Środkowy	22	74	4	225
Wschodni	35	58	7	125
Południowo-wschodni	47	47	6	188
Południowo-zachodni	32	66	2	195
Wykształcenie				
Podstawowe	48	48	3	349
Zasadnicze zawodowe	37	58	5	330
Średnie	23	70	6	358
Wyższe	15	83	2	103
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	13	83	3	87
Prac. umysł. niż. szczebla	24	72	4	111
Pracownicy fiz. - umysł.	37	58	5	71
Robotnicy wykwalifikowani	27	69	4	135
Robotnicy niewykwalifik.	50	45	5	72
Rolnicy	54	38	8	81
Prywatni przedsiębiorcy	18	79	3	47
Bierni zawodowo				
Renciści	47	49	4	119
Emeryci	47	50	3	201
Uczniowie i studenci	10	80	9	70
Bezrobotni	28	66	6	84
Gospodynie domowe i inni	34	62	4	63
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	30	64	5	149
Sektor państwowy	30	66	4	131
Sektor prywatny	27	70	4	258
Spółdzielczość	33	67	0	18
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	44	51	5	213
201 - 325	36	61	3	221
326 - 449	34	61	4	205
450 - 599	27	71	2	147
Powyżej 599 zł	23	72	5	179
Ocena własnych war. mater.				
Złe	33	61	6	296
Średnie	38	58	3	536
Dobre	28	66	6	309
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	71	25	4	81
Raz w tygodniu	44	49	7	578
Kilka razy w miesiącu	28	70	2	140
Kilka razy w roku	15	82	3	224
W ogóle nie uczestniczy	4	95	1	115
Poglądy polityczne				
Lewica	25	72	3	225
Centrum	28	68	3	359
Prawica	44	52	4	319
Trudno powiedzieć	39	52	8	236

Tabela 4. Czy w czasie pobytu Jana Pawła II w Polsce zamierza Pan(i) uczestniczyć we mszy św. odprawianej przez Papieża? (%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	22	73	5	1141
Płeć				
Mężczyźni	22	74	5	541
Kobiety	22	73	5	601
Wiek				
do 24 lat	22	70	8	159
25-34	22	72	6	203
35-44	21	76	4	257
45-54	18	78	4	194
55-64	28	68	4	161
65 lat i więcej	20	76	4	167
Miejsce zamieszkania				
Wieś	20	76	4	423
Miasto do 20 tys.	21	75	4	149
od 21 do 100 tys.	16	80	4	209
101-500 tys.	25	71	4	239
501 tys. i więcej mieszk.	32	56	12	122
Region				
Północny	11	85	4	94
Zachodni	28	62	9	137
Środkowo-zachodni	24	73	4	176
Środkowy	18	76	6	225
Wschodni	19	77	3	125
Południowo-wschodni	27	67	6	188
Południowo-zachodni	21	77	2	195
Wykształcenie				
Podstawowe	21	75	4	349
Zasadnicze zawodowe	27	71	2	330
Średnie	22	70	8	359
Wyższe	8	87	6	103
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	14	81	5	88
Prac. umysł. niż. szczebla	23	68	9	111
Pracownicy fiz. - umysł.	32	64	4	71
Robotnicy wykwalifikowani	22	75	4	135
Robotnicy niewykwalifik.	26	68	6	72
Rolnicy	14	83	3	81
Prywatni przedsiębiorcy	11	86	3	47
Bierni zawodowo				
Renciści	22	75	3	119
Emeryci	24	71	4	201
Uczniowie i studenci	30	63	7	70
Bezrobotni	18	75	6	84
Gospodynie domowe i inni	19	79	3	63
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	18	76	7	150
Sektor państwowy	24	73	3	131
Sektor prywatny	22	73	5	258
Spółdzielczość	18	79	3	18
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	26	69	5	213
201 - 325	22	74	4	221
326 - 449	27	69	4	205
450 - 599	23	72	5	147
Powyżej 599 zł	17	77	7	180
Ocena własnych war. mater.				
Złe	14	81	5	296
Średnie	27	69	5	536
Dobre	20	75	5	309
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	36	59	5	81
Raz w tygodniu	29	67	4	579
Kilka razy w miesiącu	17	77	7	140
Kilka razy w roku	11	82	7	224
W ogóle nie uczestniczy	1	95	5	115
Poglądy polityczne				
Lewica	17	79	4	225
Centrum	19	76	5	359
Prawica	32	63	5	319
Trudno powiedzieć	16	79	5	237

Tabela 5. Czy w czasie pobytu Jana Pawła II w Polsce zamierza Pan(i) wziąć udział w powitaniu Papieża na trasie jego przejazdu? (%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	13	82	5	1141
Płeć				
Mężczyźni	14	82	3	541
Kobiety	12	82	6	601
Wiek				
do 24 lat	17	77	6	159
25-34	12	80	8	203
35-44	14	82	3	257
45-54	11	87	2	194
55-64	18	80	3	161
65 lat i więcej	7	87	6	167
Miejsce zamieszkania				
Wieś	9	86	5	423
Miasto do 20 tys.	12	86	2	149
od 21 do 100 tys.	8	88	5	209
101-500 tys.	18	77	5	239
501 tys. i więcej mieszk.	29	63	8	122
Region				
Północny	4	94	2	94
Zachodni	21	71	8	137
Środkowo-zachodni	14	83	2	176
Środkowy	11	83	6	225
Wschodni	5	94	2	125
Południowo-wschodni	19	76	5	188
Południowo-zachodni	13	81	6	195
Wykształcenie				
Podstawowe	9	86	5	349
Zasadnicze zawodowe	15	82	3	330
Średnie	16	77	6	359
Wyższe	10	86	4	103
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	12	85	3	88
Prac. umysł. niż. szczebla	16	80	5	111
Pracownicy fiz. - umysł.	25	68	6	71
Robotnicy wykwalifikowani	15	81	4	135
Robotnicy niewykwalifik.	14	82	4	72
Rolnicy	8	89	3	81
Prywatni przedsiębiorcy	9	89	2	47
Bierni zawodowo				
Renciści	10	84	6	119
Emeryci	9	86	6	201
Uczniowie i studenci	25	69	6	70
Bezrobotni	14	83	3	84
Gospodynie domowe i inni	8	86	6	63
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	13	82	5	150
Sektor państwowy	18	79	4	131
Sektor prywatny	16	81	3	258
Spółdzielczość	9	83	8	18
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	12	84	4	213
201 - 325	14	83	3	221
326 - 449	14	80	6	205
450 - 599	14	82	4	147
Powyżej 599 zł	17	78	5	180
Ocena własnych war. mater.				
Złe	8	88	4	296
Średnie	14	80	6	536
Dobre	16	81	4	309
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	20	68	12	81
Raz w tygodniu	17	80	4	579
Kilka razy w miesiącu	13	81	6	140
Kilka razy w roku	6	90	4	224
W ogóle nie uczestniczy	5	92	3	115
Poglądy polityczne				
Lewica	8	89	3	225
Centrum	13	83	4	359
Prawica	21	72	7	319
Trudno powiedzieć	7	89	4	237